

ה' ציוה על עבודת הכהנים במקדש, כמו שנאמר בעבודת יום הכפורים "בזאת לבא אהרן אל הקדש בפר בן בקור לחטאת ואיל לללה: כרתנת בד קדש ולבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחור ובמנפנת בד יצנן בגדי קדש הם ורחץ בפנים את בשרו ויבשם: ומאת עדת בני ישראל יסח שני שעירי עזים לחטאת ואיל אחד לללה: והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר בצדו ובצד ביתו" (ויקרא טו, ז-י).

הקב"ה הוסיף והזהיר על קדושתם של הכהנים קדשים והיו לאלהיהם ולא תחלו שם אלקיהם כי את אשׁי הן"ל להם אלקיהם הם מקריבם והיו קדש" (ויקרא כא, ח), וכן ציוה את שאר ישראל לשמור על קדושתם של הכהנים שנאמר **"וקדשתו"** כי את להם אלקיהם והוא מקריב" (ויקרא כא, ח), (תרגום יונתן ויקרא כא, ח) **שיש להקדימו לכל דבר שבקדושתו, לפתוח ראשו ולברך ראשו וליטול מנה יפה ראשו** (נביא גיטין דף טז ע"ב).

על ידי הקרבת אהרן ובניו הסתלקה מהם 'הזרות' והם נעשו קדושים (ישלי"ה הקדוש' חלק תורה שבכתב פרשת ויקרא ד"ה ועתה נחזור בפרטיות) **ביותר** (י'אור החמה' על זוהר פרשת אמור דף פח ע"ב ד"ה י'ר יצחק אמר וגומר' מהרמ"ק), **ומאז יש לכהנים קדושה גדולה** (נפ"י י'אור החמה' על זוהר פרשת אמור דף פח ע"ב ד"ה י'דנפא וגומר זה' ממהר"ח"י) **שבגניה הם צריכים לשמור משמרת הקדוש ביותר ולהתנהג בחסידות**, על דרך שנאמר **"כִּי שְׁפָתַי כִּהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ"** (מלאכי ב, ז) (פלא יועץ' לר' אליעזר פאפא תחילת ערך י'כחף). **וה' הוסיף לקדשם במצוות נוספות כדי שתשמר ולא תיפגם מידתם** (ירקנאטי' תחילת פרשת אמור ד"ה ויאמר, 'מצודת דוד' על טעמי המצוות להרדב"י מצוה שיו). **וכן יש בכוח קדושתם אף לבטל את 'עשרים וארבע מיני טומאה' של הנחש, שהתגברו בעקבות חטא אדם הראשון אשר קלקל בעשרים וארבע תכשיטי חוה, שהיו כנגד עשרים וארבע צירופי שם אדני"י**. והדבר הזה היה נעשה על ידי הכהנים בעת הקרבת ואכילת הקרבנות בבית המקדש באמצעות **עשרים וארבע** משמרות כהונה (זירע שמשון' לר' שמשון נחמני פרשת תזריע ד"ה ע"ייל שידוע מה' עפ"י הוזהר).

מכוח קדושתם היתה של הכהנים יש ביניהם הנעשים קפדניים, כמו שישנם תלמידי חכמים שמחמת ריבוי תורתם נעשים כעסניים (ראה גמ' תענית דף ד ע"א, וכן זוהר פרשת תצוה דף קפב ע"ב ד"ה ואי תימא וד"ה רוגזא דרבנן). **לכן לכהנים המבקשים לגרש את נשותיהם התקינו גט מיוחד הנקרא 'גִּט מִקְשָׁר' שהוא גט מורכב הכולל תפירות וכמה חתימות עדים, על מנת להאריך את משך הכנות** (ראה גמ' בבא בתרא דף קס ע"א, רש"י גמ' בבא בתרא דף קס ע"א ד"ה מקושר עדין מאחריו) **ומתוך כך הכהן כבר יחזור בו, יתרה לאשתו ולא יבוא לגרשה**. וזה הטעם שכאשר היה הנביא מוכיח את ישראל על מדת הכעס שלהם הוא המשיך אותם לכהנים שנאמר **"וְעַמְּךָ כְּמִרְיָבִי כִהֵן"** (הושע ד, ז) **כלומר שהוכיח את פשוטי העם שהם רתחנים וקפדנים כמו הכהנים** (נעום אלימלך' לר' נעום אלימלך מליוזענסק פרשת משפטים ד"ה וזהו ואלה המשפטים).

כל הכהנים אוהזים במדת 'החסד' של אביהם אהרן הכהן

כל הכהנים באים מצד 'החסד' (השמטות הוזהר חלק א' סימן כד דף רנו ע"ב ד"ה תא חזי, 'טעמי המצוות' לר' נחום רקנאטי מצוות עשה מצוות עבודת הקרבנות ד' ו ד"ה יעתה הבן, 'טעמי המצוות' לר' נחום רקנאטי במצוות עשה מצוות שילוח טמאים דף יב ד"ה ובספר הוזהר מצאתי, 'אמרי נועם' לר' מאיר מדזייקוב ליום הכפורים דף לד ד"ה בפסוק ומלכי צדק, 'בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חודש מרחשון מאמר א אות ב ד"ה ועוד אקדים לך) **ופעולתם היא לעורר חסדים** (אגרא דכלה' פרשת קרח ד"ה ויאבדו מתוך הקהל) **ולהמשיך 'רב חסד' ו'רחמים' על העולם בשליחות ה' יתברך** (בית עין' פרשת אמור דף פח ע"ב ד"ה בפי' רש"י להוזהר הגדולים) **ועליהם נאמר "תִּמְדֶּךָ וְאֶרְיֶךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ"** (דברים לג, ח) (ראשית חכמה' לר' אליהו די וידאש שער האתחבר פרק ח' ד"ה הרי כל הדברים האלו). **לכן הכהנים נקראים בתורה בשם "בְּנֵי אֶהֱרֹן" כמו בפסוק "וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה אֲמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן"** (ויקרא כא, א), **כלומר על שם אהרן אביהם שהיה איש חסד "אוהב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם"** (ראה פרקי אבות א, יב) (רקנאטי' על התורה תחילת פרשת אמור) (ראה 'אמרי נועם' לר' מאיר מדזייקוב פרשת שמני אות ד ד"ה י'אור יאמר קרב' שכתב כי יש כוח בידי הכהן להתמקד בגבורות בחסדים, כי שורשו משבט לוי הרומז לגבורות ואילו הכהן עצמו הוא בחינת 'החסד' ע"י"ש).

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן שהיה משבט לוי ולא התכהן בתחילה, קיבל כהונה אחרי המעשה עם המדינית שנאמר **"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הָשִׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָאֵם אֶת קִנְיָאֵם בְּתוֹכָם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָאֵם: לִכֵּן אֲמַר הֲנִי נֹתֵן לֹאֵת בְּרִיתִי שְׁלֹם: וְהִנֵּה לֹא יוֹלְדָעוּ אֶחָיו בְּרִית פְּהֻתָּה עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנְיָא לְאֶלְקִי וְיִכְפֹּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** (במדבר כה, יא-יג) **והיה זה על ידי שהתלבשו בו נשמותיהם של נדב ואביהוא בני אהרן הכהן שהיו כהנים המשוחים מצד 'החסד', ואז נכנס גם הוא 'בחסד' לכהונת עולם** (אגרא דכלה' פרשת פינחס ד"ה במדרש פנחס בן אלעזר). **וכהונה זו לא פסקה גם מזרעו של פינחס, שכל הנוול ממנו כנוול מנבד ואביהוא משום היותם בקרבן** (יולא עוד אלא' לר' אליהו הכהן על פרקי דרבי אליעזר פרק מז דף קה ע"א ד"ה רבי אלעזר אומר). **ונרמז הדבר קצת בשמו 'פינחס' שהן אותיות 'פני חסד' שהיא מדתו של הכהן המושך כוח מן החסד** (ירבשו בחיי' במדבר כה, יג ד"ה כתב החכם). **ופינחס זכה לכהונה שהיא מצד החסד גם כי על ידי מעשיו המשיך רחמים וחסדים על ישראל** (נאמן עתה' לר' שרגא יאיר מביאליברוקי פרשת פנחס דף כ א"א ד"ה פינחס בן אלעזר) (להרחבה בענין פנחס בן אלעזר הכהן ונשמות נדב ואביהוא שנכנסו בתוכו ראה אחד ממאמריו לפרשת פינחס – 'עירוב נשמות נדב ואביהוא בפנחס').

משום ש'הקליפה' בעולם הזה נאחזת במי שאוחז ב'גבורות' ואילו האוחז ב'חסדים' הרע שבו הוא מיעוט, לכן מעלת הכהנים גדולה (יספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק כג). **וכן מטעם אחיזתם של הכהנים ב'מדת החסד' גם טומאת הוזהמא שבאה בעקבות המעשה הקדמון של הנחש עם חוה היא פחותה אצלם ביחס לשאר עם ישראל** (נ"ש הדעת טוב' למהר"ח' פרשת אמור ד"ה והענין הוא כי הטומאה). **ומעלתו של ה'כהן הגדול' גדולה יותר ממעלת שאר אחיו הכהנים, כי כנגד מה שהכהן הרגיל אוחז ב'חסד' הרי שהכהן הגדול אוחז ב'חסד שבחסד'** (נפ"י 'מראית העין' להחזק"א מסכת סנהדרין דף קי ד"ה וסתרתה למי"ה). **מטעם זה חותמתו של הכהן גדול שבו נחתם פך השמן בימי החנוכה היה האות ח', שהיא כנגד שלוש עשרה מדות הרחמים, כאשר האות ח' בכתב אשורית בנויה מאותיות ו' ו-ז' צמודות, שהן בגמטריא שלוש עשרה. וכנגד חותמו זה של כהן גדול תיקנו ח' ימים לימי החנוכה** (בית עין' לר' אברהם דב מאוריטש דרוש לחנוכה דף כב ע"ב ד"ה עד יש לומר בדרך זה שכפי הנראה).

כנגד כהן גדול בבית המקדש למטה יש כהן גדול למעלה (ותולדות אהרן' לר' אהרן מוזיסאמיר דף לב ע"א תחילת פרשת שופטים ד"ה ראשית) **והוא מיכאל המלאך. מלאך זה נקרא בשם 'כהן גדול' לפי שהוא ממדת החסד** (מסכתות יעקב' לר' יעקב פרדו ספר ישעיה סימן ו' דף כח ע"א ד"ה יועץ אליי) **כמו הכהן של מטה. וכשם שהכהן למטה שהוא מצד החסד מוריד ומשפיע חסדים לעולם התחתון, כך גם מיכאל המלאך תמיד ממליץ בעד בני ישראל. וכשבן ישראל עושה מצוה או לומד תורה או מתפלל בכוונה אזי מיכאל המלאך נוטל את המצוה ההיא או התורה או התפילה, ומביאה לפני הקב"ה ואומר לו "רבונו של עולם, ראה מצוה שעשה פלוני ופלוני! כדאי הם ישראל שתשפיע להם שפע חיים ברכה ושלוש!"** וכך מיכאל המלאך שהוא הכהן הגדול של מעלה עושה תמיד, להיות ממליץ בעד בית ישראל (ותולדות אהרן' לר' אהרן מוזיסאמיר דף לב ע"א תחילת פרשת שופטים ד"ה ראשית). **וגם אחרי שאדם הולך לבית עולמו, מיכאל הכהן הגדול מביא לפני ה' יתברך את כל המצוות והתורה שסיגלה נשמתו בעולם הזה** (נפתולי חותם' לר' יעקב אבוחצירא פרשת לך לך דף יג ע"ב ד"ה ומלכי צדק. וראה 'מנחת אליהו' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבת מוסרי' פרק כו דף ט"ז ע"ב ד"ה יש להבין שעבודת מיכאל הכהן הגדול היא להקריב במוזבח של מעלה נשמות של צדיקים).

הכהן נאסר באשה גרושה חללה וזונה כדי שלא יחלל את קדושתו

התורה אסרה על הכהן לשאת 'זִנָּה' 'חֲלָלָה' ו'גְרוּשָׁה' שנאמר **"אִשָּׁה זִנָּה וְחֲלָלָה לֹא יִקְחוּ וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ כִּי קֹדֶשׁ הוּא לְאֶלְקִי"** (ויקרא כא, ז). **והטעם הוא כי שלושתן מורות על דחייה מהקדוש אל הקליפות** (ישלי"ה הקדוש' תורה בכתב פרשת ויקרא ד"ה אחר כך מוכיח), **ויחד עם ה'אלמנה' שנאסרה לכהן גדול הן כולן כנגד ארבע מראות שראה יחזקאל הנביא שנאמר "וְאָרָא וְהִנֵּה רִיחַ סַעְרָה בָּאָה מִן הַצֹּפוֹן עֲנַן גָּדוֹל וְאִשׁ מִתְּלַקַּחַת וְנִגְהָ לֹא סָבִיב"** (יחזקאל א, ד) **שמשם באות רוחות הטומאה לעולם**. לכן לא ראוי לכהן שהוא ממדת החסד להשפיע בהם. אמנם האלמנה רומזת למראה "נִגְהָ" וקרובה לקדושה, לכן מותרת לכהן הדיוט שאין קדושתו גדולה, ונאסרה לכהן גדול בהיותו מקודש יותר לה' שנאמר **"כִּי אֲנִי יְהוָה מִקְדָּשׁוֹ"** (ויקרא כא, טו) (מאה שערים' המיוחס לרקנאטי על טעמי המצוות שער שמונים ואחד ד"ה ועל דרך האמת). **וככלל אין לחבר שני הפכים ולעשות את 'הקדוש' של הכהנים ביחד עם 'החולי' שהם הביאות האסורות הבאות מכוחות השמאל מצד הטומאה, שאין ראוי לכהן שהוא מצד החסד להשפיע בהן** (מצודת דוד' להרדב"י מצוה קע, 'רקנאטי' פרשת אמור ד"ה כי אם לשארו).

אשה שהפקירה את עצמה נקראת בשם 'זונה' לפי שהיא 'זנה' את עצמה מכוחות הטומאה ונהנית מהם. לכן השם 'זונה' הוא גם מלשון 'מזון' (ישפתי כהן על התורה' לר' מרדכי הכהן פרשת אמור ד"ה אשה זונה). **אשה זו מאבדת מצניעותה, וכשאבדה צניעותה גם קדושתה מסתלקת ממנה בלי ספק**. לכן היא אסורה לכהן כי הוא קדוש ואילו היא איבדה את קדושתה ולא ראוי להידבק בגופו הקדוש. **וכן אשה שנולדה מן הפסולים שבכהונה או שבא עליה אחד מן הפסולים שבכהונה נקראת 'אשה חללה' לפי שנתחללה מן הכהונה ואיבדה את קדושתה** (הרמ"ד וואלי תלמיד חבר להרמ"ח בפרושו על התורה פרשת אמור פרק כא ד"ה והיו קדש). **והיא גם**

נקראת 'חללה' משום שהיא 'חלולה' לקבל את הטומאה ואז 'החיצונים' נאחזים בה, כי אם הם מוצאים גוף 'חלול' הם נכנסים שם. משום כך אדם הרוג נקרא גם בשם 'חָלָל', על שהוא חלול מהנשמה (ישפתי כהן על התורה' לר' מרדכי הכהן מצפת פרשת אמור ד"ה אשה זונה) שהסתלקה מגופו, וגם בו נאחזים ושורים כוחות הטומאה.

וכן 'אשה גרושה' לא על חינוס התגרשה והתגלגל הדבר מן השמים שתגרש, שהוא סימן כי בודאי קלקלה באיזה קלקול המאבד את קדושתה (הרמ"ד וואלי פרשת אמור פרק כא ד"ה והיו קדש), וחל עליה כוח הס"מ המפריד בין הדבקים (נמצודות דוד' להרדב"ז מצוה קעג). לכן היא אסורה לכהן שלא תאבד את קדושתה (הרמ"ד וואלי פרשת אמור פרק כא ד"ה והיו קדש). ויש אומרים שהיא אסורה לכהן משום שבא פירוד על ידה, שהרי כמו שהזדווגו הגופות למטה גם הזדווגו הנשמות קודם הבריאה למעלה, ועל ידי הגט שנקרא 'ספר כריתות' נכרת זיווג הנשמות שבינו לבניה. לכן נאמר עליה "וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ" (ויקרא כא, ז), לא נאמר "גְרוּשָׁה מֵאִשׁ" אלא "גְרוּשָׁה מֵאִשָּׁה" – לומר שנפרדה ונעקרה מזיווגה. ועל כן 'גרושה' לא ראויה לכהן אשר מוֹרֶה על היחוד ולא על הפירוד (ישפתי כהן על התורה' פרשת אמור ד"ה 'אשה זונה' ועיי"ש לגבי אלמנה) (להרחבה בענין זיווג הנשמות ראה אחד ממאמריו לפרשת חיי שרה – 'זיווגו של האדם').

כהן שעובר חלילה ונושא אחת מאלו הנשים האסורות לו, הרי הוא נעשה חלק מאותם כוחות הטומאה המכוונים כנגד 'זונה' 'חללה' ו'גרושה', ואין הוא יכול 'להילחם' בהם כי הוא נכנס בחלקם וגורלם על ידי האשה שלקח (עיר מקלט' לר' דוד לידא פרשת אמור מצוות רסז, רסח, רסט, 'טעמי המצוות' לרבינו מנחם המבלי מצוה קנה), ובית דין כופים את הכהן לגרש את הנשים הללו על מנת שיוכל להתקיים בקדושתו (הרמ"ד וואלי פרשת אמור פרק כא ד"ה אשה זונה וחללה). ולכהן גדול נאסרה גם האלמנה בגלל קדושתו היתירה (נמאה שערים' על טעמי המצוות המיוחס לרקנאטי שער שמונים ואחד). וכך יש ארבע נשים האסורות לכהנים שהן 'אלמנה' 'זונה' 'חללה' ו'גרושה', שכולן מקרבות את כוחות הטומאה. וכנגדן יש ארבע חיות שבטומאה הנקראות גם בשמן, והס"מ רוכב על גביהן (עיר מקלט' על טעמי המצוות פרשת אמור מצוה רעד-רעה). ואין לחבר שני הפכים ולעשות את הקודש של הכהנים ביחד עם 'החול' שהן הביאות האסורות הבאות מכוחות השמאל מצד הטומאה (מצודות דוד' להרדב"ז מצוה קעב, 'רקנאטי' פרשת אמור ד"ה כי אם לשאר).

כהן שנטמא בטומאת מת גורם שיכולים להידבק בו שאר הטומאות

טומאת המת הישראלי גדולה מאוד והיא אבי אבות הטומאה, משום שמיתתו היא על ידי מלאך המוות שהוא הס"מ הנקרא 'אבי אבות הטומאה'. לכן צייתה התורה הקדושה אזהרה גדולה לכהנים משרתי עליון, להתרחק מן הטומאה בכלל ומטומאת מת בפרט הנדבקת בכל סביבות המת עם הסתלקות הנשמה, כפי שנאמר "וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה אֲמֹר אֶל כֹּהֲנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן וְאֶמְרָתְ אֲלֵהֶם לֵנֶפֶשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמִּי" (ויקרא כא, א) (עיר מקלט' פרשת אמור מצוה רסד). כי רוח הטומאה היא מ'הקליפה' ואילו הם קדושים, ואם הם מושכים אליהם את רוח הטומאה (נאור החמה' על זוהר פרשת אמור דף פח ע"ב ד"ה יחייב חלשותא' מהרמ"ק) והיא נדבקת בהם (נמאורי אור' לר' מאיר ביקיאל פרשת אמור דף עג ע"א ד"ה אמור מעתה), אז הם מחללים את קדושתם העליונה (נאור החמה' על זוהר פרשת אמור דף פח ע"ב ד"ה יחייב חלשותא' מהרמ"ק) ונותנים ל'חיצונים' אחיזה במדת החסד למעלה (נמאורי אור' לר' מאיר ביקיאל פרשת אמור דף עג ע"א ד"ה אמור מעתה).

הכהנים זכו שכוחות 'החיצונים' מתרחקים מהם, כדרכה של 'הטומאה' הבורחת מפני הקדושה ובסוד הפסוק "מִפְנֵי שָׂרֵי גְבֻרָתִי אֲנִי בִּרְחַת" (בראשית טו, ח) וטבע זה של הכהנים הוא מעל טבעם של שאר ישראל. אך בענין המיתה, כוחות הטומאה כן יכולים להידבק בכהנים על אף קדושתם בעוד נשמתם בקרבם בגלל חטא אדם הראשון שנגזרה עליו 'המיתה'. ואם חלילה נטמא הכהן 'בטומאת מת', אזי גם לשאר כוחות הטומאה שהיו מרוחקים ממנו בדרך טבעו יש יכולת לבוא ולהידבק בו (שם משמואל' לר' שמואל מסוכטשוב פרשת אמור שנת תרפ"ב דף שפ ד"ה נראה לפרש). ולכן על אף שהיה ראוי לצוות את הכהן לעסוק בקבורת מתים שהוא 'חסד של אמת' כפי מדת החסד שהוא אחוז בה, ציוה ה' יתברך שלא יטמא למתים מחמת גודל קדושתו (נבט עין' לר' אברהם דב מאוריטש פרשת אמור דף פ ע"ב ד"ה בפני רש"י להזהיר הגדולים על הקטנים).

ומכל מקום, בשל רחמיו המרובים של ה' יתברך הותר לכהן להיטמא לקרוביו על מנת לעשות נחת רוח לנפטרים שנאמר "כִּי אִם לְשֹׁאֲרוֹ תִּקְרָב אֲלֵיוֹ לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וּלְבָנָו וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו: וְלֹאֲחָתָן תִּתְּנוּלָה תִּקְרָבָה אֲלֵיוֹ אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה לְאִשׁ לָהּ יִטְמָא" (ויקרא כא, ב-ד). והכהן אף מצווה בכך, לפי שהאבלות היא מצוה מהתורה (עיר מקלט' פרשת אמור מצוה רסד. ראה רמב"ם ספר שופטים הלכות אבל פרק שני, ז-ו) וזהו חסד עם המתים המוטלים עליו (רקנאטי על התורה פרשת אמור ד"ה כי אם לשאר, ישפתי כהן על התורה' פרשת אמור סוף ד"ה אם כן לזה). וכיון שבשעה שהכהן אָבֵל אין לו אחיזה ב'מדת החסד', לכן על אף שהוא נטמא לקרוביו אין 'החיצונים' יכולים בעקבות כך להיחזק ב'מדת החסד' למעלה (נמאורי אור' לר' מאיר ביקיאל פרשת אמור דף עג ע"א ד"ה אמור מעתה).

טהרת הנגעים היא על ידי הכהן איש החסד שמרחיק את כוחות הטומאה

טומאת וטהרת נגעים היא רק על ידי הכהן ולא על ידי שום רופא, לפי שאין כוח לרפואות חומריות של בשר ודם להרחיק את כוחות הטומאה הרוחניים המתלבשים על הנגעים של הטמא. וזה מה שציוותה התורה "אֲדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׁרוֹ שָׂאֵת או סִפְחָת או בִּהְרֹת וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׁרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת וְהוּבָא אֶל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן או אֶל אֶחָד מִבְּנֵי כֹהֲנָיִם" (ויקרא יג, ב) (הרמ"ד וואלי פרשת תוריעת תחילת פרק יג, ו) משום שכל אלו הם 'דינים', והדינים מסורים תחת יד 'החסד' בסוד "וַיַּעֲקֹד אֶת יָצֶחֶק בְּנֵי" (בראשית כב, ט) שנאמר על אברהם שהיה 'חסד' ויצחק שהיה 'גבורה'. לכן רפואתו של המצורע היא דווקא על ידי הכהן שהוא מצד החסד (ישפתי כהן על התורה' פרשת תוריע' ד"ה והובא אל הכהן, 'שם משמואל' לר' שמואל מסוכטשוב פרשת חיי שרה שנת תרע"ד דף רכט ד"ה ענין שליחת אליעזר).

רק הכהן שמידתו חסד יכול להרחיק את הטומאה הרוחנית הזאת של הצרעת, שאם יאמר הכהן "טמא" אזי אותו כוח טומאה מתיישב בו, והנגע מתקשה ומתפשט. ואם יאמר הכהן "טהור" אזי כוח הטומאה מסתלק והנגע מתרפא על ידי החסד של הכהן, כך שהכל נגזר על פיו (הרמ"ד וואלי פרשת תוריעת תחילת פרק יג, ו) וזו הסיבה שהדבר היה חייב להתבצע באמצעות הכהן עד שאפילו אם הכהן היה 'עם הארץ' והישראלי תלמיד חכם, עדיין היה צריך התלמיד חכם ללמד את הכהן מה לדבר בכדי שהוא זה שיאמר 'טהור' או 'טמא'. החכם היה אומר לכהן "אמור טמא!" והכהן היה אומר "טמא!", או שהחכם היה אומר לו "אמור טהור!" והכהן היה אומר "טהור!", ורק אז היה האדם נטהר או נטמא (ראה גמ' ערכין דף ג ע"א, ורש"י בגמ' ערכין דף ג ע"א ד"ה שאינו נקי) (ישפתי כהן על התורה' פרשת תוריע' ד"ה והובא אל הכהן).

על ידי קדושתו הרבה של הכהן לא היתה יכולה טומאת הצרעת לעבור ולהידבק בו, כי היתה נדחית מפניו (נידו בכל' לר' אליהו הכהן מחבר ספר 'שבת מוסר' סימן תרמ"ב) וכוחות הטומאה שלעומתו היו בורחים ממנו (שם משמואל' לר' שמואל בורגשטיין מסוכטשוב פרשת חיי שרה שנת תרע"ד דף רכט ד"ה ענין שליחת אליעזר). אך אם היו מתעסקים בענין טהרת הצרעת אנשים שאינם כהנים, ואפילו הם תלמידי חכמים, הרי שהיתה הצרעת נדבקת בהם כי קדושתם היא קלה (נידו בכל' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבת מוסר' סימן תרמ"ב). דווקא על הכהן היה מוטל לראות את הנגעים על מנת לבטל את טומאות 'הנחש', ולעשות תיקון לאותן הטומאות כאשר הוא מטמא בדיבורו את המצורע ועל ידי כן מחליש את כוחו. המצורע היה יוצא אז מחוץ למחנה ועל ידי כך נמצא כי הכהן הרחיק את הטומאה מן הקדושה כפי שנאמר "קָל יָמִי אֲשֶׁר הִנֵּנִי בּוֹ יִטְמָא טִמָּא הוּא בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבּוֹ" (ויקרא יג, ח) (זרע שמשון' על התורה לר' שמשון נחמני פרשת תוריע' ד"ה ע"ל שידוע מה) (להרחבה בענין חולי הצרעת ראה אחד ממאמריו לפרשת מצורע – 'צרעת הבית הבד והגוף').

כפרת האדם על ידי הקרבת הקרבנות היא **חסד** מאת ה' (מזבח אליהו' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבע מוסרי' ויקרא ד' קי ע"ב ד"ה והקריבו בני אהרן), לכן נעשית חשמדתה היא **בחסד** (נסימתי חכמים' בהקדמה דב ע"א טור ב ד"ה ג"ל לתרץ, 'מזבח אליהו' למחבר 'שבע מוסרי' ויקרא ד' קי ע"ב ד"ה והקריבו בני אהרן) ויונקים מן החסד (נסימתי חכמים' ע"ב טור ב ד"ה ג"ל והנה הפסג של שלשה העולמות), ולא על ידי הלוויים שהם מצד הדין (נזר הקדוש' לר' יחיאל מיכל מנלוגא על בראשית ב'ב' א ד"ה ובהו ניוח נזל). ובכפרה "**הַחֶסֶד יִאָמֶט וְיִכָּפֶר עוֹן**" (משלי טו, ו) (רַקנָטִי, על התורה לר' נחמן רַקנָטִי תחילת פרשת אמור). ואף שפרטי עבודת הקרבנות הם בחינת 'דינים', כגון הושריפה, שכלם מתמתקים על ידי הכהן שהוא 'חסד' (שער מאמרי דו"ל' לאר"י ז"ל פרקי אבות א, ב ד"ה על העבודה) (הרחבה בענין שהלויים הם מצד מדת הבעלות – עבודת הלוויים במקדש').

התורה נתנה לכהנים כל מה שהוחרם שנאמר "כֹּל חֶרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לָךְ יְהִיָּה" (במדבר יח, יד), כי במקום שיש בו 'חרם' יש בו אחיזה אל הדין הקשה, ואין כוח ללבטל את אותה האחיזה להכניע את 'החיצונים' ולהעבירם מגבול הקדושה, כי אם לכהן לבדו שהוא סוד 'החסד' המכניע את הדין (הרמ"ד וולא פרשת בחוקותי פרק כז ד"ה אם גאול יגאל). וכן פודים בן בכור דווקא אצל הכהן, כי הסטרא אחרא מתגבר בבטן הבכור וצריך 'לפדות' את הבכור ממנו, וזה נעשה באמצעות הכהן איש החסד שמקבל את כסף פדיונו על מנת לפצות את 'כוח הדין' מעליו, ואחר כך הכהן מוציא כסף זה לפרנסת עצמו (מעבד יבק' בחלק שפתי רננות פרק כב). גם הטעם שנותנים תרומה דווקא לכהן שהוא בחסד, כי על ידי כן מונעים את 'החיצונים' שיהיה להם אחיזה באותה תרומה שהופרשה (שער המצוות: חבן הבכור).

וכיון שצד ימין הוא צד 'החסד', לכן כאשר היו נותנים לכהן את חלקי הזרוע הלחיים והקיבה של הקרבן, **נתנו לו דווקא את זרוע ימין** (יסעימי המצות: למחרת).

על ילקוטיו תורה: לחאר"י ז"ל פרשת שופטים ד"ה מצות ונתן לכהן) **ואילו את זרוע שמאל היו פטורים מלתת לכהן** (ישער המצות: לחאר"י ז"ל פרשת שופטים ד"ה מצות זרוע לחיים) **כי הימין הוא חסד והשמאל הוא דין**, ועל ידי נתינת המתנות האלו לכהן מושפע החסד מלמטה ונמשך שפע מלמעלה מי'מות החסד' עצמו (ומובא איתרו לה' איתרו הכהן מחבר 'שיבת מוסרי' פרשת שמני דף קטז ע"א ד"ה יתורת כהנים וישראל).

והכהן שהיה מצד החסד עשה עבודה בבית המקדש שהיא בסוד הגבורה, כגון שחיטה, ניתוח, נתינת האש וכן הלאה, **והכל על מנת להמתיקם על ידי הכהן שהוא איש החסד** (ומבותר שבאבות' לחאר"י ז"ל על פרקי אבות דף מא ע"א סוף ד"ה ישמעון צדיקים רובא בספר 'חבל נביאים').

וכן '**הביכורים**' שהעלו לבית המקדש היו ניתנים לא הכהנים, לפי שיש בביכורים ביור גדול לניצוצות שהתפזרו בבריאה, **והם נתקנים דווקא על ידי האכילה והברכה של הכהנים שהם מדת החסד** (ומשלח באצבעא' פרשת כי תבוא דף צט ע"א ד"ה אי אמר).

ובברכת הכהנים נשפע הברכה והחסד לישראל על ידי הכהנים שהם אנשי 'החסד'. לכן הכהנים נושאים את כפיהם למעלה להורות שהם מקבלים את הברכה בידיהם כדי לתת לישראל (נשמע המצות לרבינו מנחם הבבלי מצוה קמו, 'מאירת עיניים' לרי יצחק דמן עכו פרשת ויקרא ד"ה עד על סוד הקרבן). ובאותה שעה שנמשך על ידם חסד ורחמים צורכים הכהנים שהם מצד 'החסד' להגביר את החסד על הדין על ידי שיגבירו את די מיני שהיא חסד מעל יד שמאל שהיא דין (מזבח אליהו פרשת שמעי דף קטז ע"א ד"ה תורת כתנים וישא). כך עשה הארון הכהן בעצמו בעת שלבדך את ברכת הכהנים שנאמר וַיִּשָּׂא אֹהֶלְךָ אֶת יְדֵי אֵל הָעַם וַיְבָרֶכְךָ (ויקרא ט, כב) (ראה רש"י ויקרא ט, כב) ונתבה בשון ויחי כנגד די מיני, ללמד שבשעת ברכת הכהנים צורכים הכהנים להגביר את הימין קצת יותר מיד שמאל (מורה).

(כח, שהיתבה "יָדוֹ") נתבה בשון ויחי כנגד די מיני, ללמד שבשעת ברכת הכהנים צורכים הכהנים להגביר את הימין קצת יותר מיד שמאל (מורה).

וכתבה בתוך דף קס ע"א ד"ה וישמע יתרו, 'מאירת עיניים' לרי יצחק דמן עכו פרשת ויקרא ד"ה עד על סוד הקרבן, שיוציא אותי סימן קבץ סוף (ב) (להרחבה בענין ברכת הכהנים אחד מאמאורי לפירוש יש – 'מעלות ברכת הכהנים').

מטעם זה התורה החמירה בבת כהן שזנתה כפי שנאמר "ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת בַּאֵשׁ תִּשְׂרָף" (ויקרא כא, ט) לפי שכל עבודתו של הכהן הוא לעורר את החסד, וכאשר יש לו חלילה בת שמזנה אזי מתעורר קטרוג המעורר את 'הדין', שזה הוא הַיָּפֶךְ עֵינֵי ה' החסד'. לפיכך צריך לבער מן העולם את הבת שזנתה, ומיתתה דווקא בשריפה שנאמר "בַּאֵשׁ תִּשְׂרָף" (ויקרא כא, ט) לפי שהשריפה היא ממדת הדין שתוקף הקטרוג מתעורר מצדה (הרמ"ד וואלי פרשת אמור פרק כא ד"ה ובת איש כהן). וכנגד זה, קמחית זכתה ששבעה מבניה היו משמשים כ'כהנים גדולים' משום שלא ראו קורות ביתה את שערות ראשה ואת בשרה (ראה גמי יומא דף מז ע"א, ויקרא רבה' כ יא). והטעם לזה, לפי שהשערות והבשר הם דין, ואילו הכהן ובפרט הכהן גדול הוא מצד החסד שהם רחמים גדולים, לכן על שקמחית כיסתה את 'הדין' שלא יהא נראה, מדה כנגד מדה יצאו ממנה כהנים גדולים הממשיכים חסדים ומכסים את הדין במעשיהם (אגדת אליהו לר' אליהו חתן חלק ב' ע"ל גמי ירושלמי חידושי יומא פרק א דף מז ע"א ד"ה אמנם וד"ה ונראה).

הכהן עולה לקרוא בתורה ראשון לפי שמדתו מדת החסד והיא הספירה הראשונה מתוך השבע ספירות התחתונות המכוונות כנגד שבעת העולמות **לתורה בשבת** (נניד ומצוה' לר' יעקב צמח בחלק שחריית של שבת ד"ו והעולם לסי'). ויש כהנים הנוהגים לומר לפני העלייה לתורה את הפסוק "דמינו אֱלֹקִים חֲסִדָּךְ בְּקֶרֶב הַיְיָלָף" (תהלים ס, ח) **ומכוונים לעורר את 'החסד העליון' ולתקן נפשם במה שלא גמלו חסד כפי הצורך** ופגמו במדת החסד, **ומהרהרים אז בתשובה** (דבר בעתו' לר' ששון בן מרדכי שינדור פרק יום שבת קודש ד"ה והיה השבעה עולם). וכיון שמדת החסד היא הראשונה בין השבע ספירות התחתונות, **לכן יש גם מצוה להקדים את הכהן שיפתח ראשון בכל דבר ויברך ראשון בסעודה** (הרמ"ד וואלי פרשת אמור פרק בא ד"ה וקדשתו כי את לחם. וראה רש"י ויקרא כא, ח), **ולנהוג בו קדושה** שנאמר "וְקִדְּשֻׁהוּ כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹקֶיךָ הוּא מְקַרֵּב קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָּךְ כִּי קֹדֶשׁ אֲנִי יְהוָה מְקֻדָּשְׁכֶם" (ויקרא כא, ח) ה' יזכנו לעובדו בלבב שלם, אמן.

[illegible]